

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 29.04.2003
Sayı : 63

10/71-1565

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizlerin gemilerden kirletilmesini önlemek ,atık toplama ve arıtma hizmetlerin yasalar çerçevesinde yapılmasını sağlamak ve uygulamada yasal davranılmasını teşvik maksadıyla; T.D.İ Vakfı'nın konuyla ilgili faaliyetlerinin incelenmesi için Anayasa'nın 98, içtüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygularımızla arz ederiz.

Mehmet Sefa Sirmen
Kocaeli Milletvekili
ve 31 Milletvekili

1. Mehmet Sefa SİRMEN- Kocaeli Mv.
2. İzzet ÇETİN- Kocaeli Mv.
3. Salih GÜN- Kocaeli Mv.
4. Muharrem ESKİYAPAN- Kayseri Mv.
5. Sedat PEKEL- Balıkesir Mv.
6. Nejat GENCAN- Edirne Mv.
7. Mustafa YILMAZ- Gaziantep Mv.
8. Ahmet YILMAZKAYA- Gaziantep Mv.
9. Feridun AYVAZOĞLU- Çorum Mv.
10. Rasim ÇAKIR- Edirne Mv.
11. İdris Sami TANDOĞDU- Ordu Mv.
12. Mehmet Siyam KESİMOĞLU- Kırklareli Mv.
13. Bülent BARATALI- İzmir Mv.
14. Erdal KARADEMİR- İzmir Mv.
15. Halil TIRYAKI- Kırıkkale Mv.
16. Yakup KEPENEK- Ankara Mv.
17. Mehmet SEVİGEN- İstanbul Mv.
18. Bülent Hasan TANLA- İstanbul Mv.
19. Osman KAPTAN- Antalya Mv.
20. Ali Kemal DEVECİLER - Balıkesir Mv.
21. Sıdika AYDOĞAN- İstanbul Mv.
22. Kemal DEMİREL- Bursa Mv.
23. Orhan Ziya DİREN- Tokat Mv.
24. Feramus ŞAHİN- Tokat Mv.
25. Hüseyin ÖZCAN- Mersin Mv.
26. Nadir SARAÇ- Zonguldak Mv.
27. Halil AKYÜZ- İstanbul Mv.
28. Uğur AKSÖZ- Adana Mv.
29. Mehmet YILDIRIM- Kastamonu Mv.
30. Özlem ÇERÇİOĞLU- Aydın Mv.
31. Turan TÜYSÜZ- Şanlıurfa Mv.
32. Abdürrezzak ERTEN- İzmir Mv.

GEREKÇE

Ekolojik dengelerin korunması ve iklimlerin dengelenmesinde önemli bir unsur, insanlığın gelecekteki besin deposu olma özelliği nedeniyle; denizlerin her türlü kirlilikten korunması, dünyanın ve yaşadığımız coğrafyanın en önemli konusu haline gelmiştir. Bu kirlilik yükü içerisinde, gemilerden kaynaklanan kirliliğin önemli bir payı bulunmaktadır.

Bilerek ve bilmeden yapılan her türlü deniz kirliliğine sebep olan kirletmeler, dünya devletlerinin denizlerden elde ettikleri ekonomik kazancın devamı ve insan sağlığının korunması ile ilgili sorunları, uluslararası boyuta taşımıştır.

Sorunun çözümü için düzenlenen konferanslar daha sonra uluslararası sözleşmelere dönüşerek, deniz kirliliğinin önlenmesini içeren "MARPOL" kaideleri adıyla anılmaya başlanmıştır.

1973 yılı uluslararası konvansiyonu ile ilgili 1978 yılı protokolü, ülkemizin de altına imza koyduğu "Gemilerden Denizlerin Kirlenmesinin Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme" (MARPOL 73\78) 'yi hayata geçirilmiştir.

Bu sözleşmenin 12. kuralı atık alım tesisleri ile ilgili olup, "sözleşmeye taraf ülkelerin yükleme terminallerinde, onarım limanlarında ve gemilerin petrolü kalıntılarını boşaltmaya zorunlu oldukları diğer limanlarda petrol tankerlerinden ve diğer gemilerden çıkacak olan bu maddeler, gemileri gereksiz yere geciktirmeden alabilme yeteneğine sahip alma tesislerini bulundurmaya sağlayacaktır" şeklindedir.

Ancak altına imza koyduğumuz bu sözleşmeye rağmen, ülkemizde yasalara uygun olarak işletilen alma ve kabul tesisi bulunmamaktadır. Bunun sonucu olarak, Ülkemizdeki atık alım işlemleri; bazı kötü alışkanlıklar ve illegal uygulamalarla sürmekte, bertaraf edilmesi gereken atığın nereye gittiği takip edilemediği gibi, yakıt kaçakçılığına zemin hazırlanmakta, bu hizmetten elde edilecek yasal gelirlerle çevreye yatırım yapılması engellenmektedir.

İzmit Büyükşehir Belediyesi'nin yan kuruluşu ve aylık 500 ton sıvı atık, 3000 ton katı atık yakma, değerlendirme ve depolama kapasitesi ile ülkemizin en önemli çevre yatırımlarından biri olan İZAYDAŞ (İzmit Atık Ve Artıkları Arıtma Yakma Ve Değerlendirme A.Ş) Türkiye'de kendi alanında tek ve en önemli çevre tesislerini bünyesinde bulundurmaktadır. Özellikle işletmesinde bulunan BSEC MARMARA 1 Çevre gemisine ülkemizde, denizlerin gemiler tarafından kirletilmesinin önlenmesine ait Uluslararası Sözleşmeye (MARPOL) göre olması gereken ancak eksikliği görülen fonksiyonları yerine getirmesi nedeniyle; Çevre Bakanlığınca Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 24. maddesi gereğince İşletme Lisansı verilmiştir.

BSEC Marmara -1 isimli bu gemi ülkemizin ilk ve tek lisanslı ekolojik gemisi olmasına ve ülkemizi , altına imza koyduğumuz uluslararası sözleşmenin hükümlerini yerine getiren ülke konumuna taşımaya rağmen mevcut sistem, bu ve benzeri gemileri koruyacak normlardan yoksundur.

Mevcut sistem,anılan geminin ülkemize getirilmesinden amaçlanan ;

- Denizlerin gemilerden kirletilmesini önleme ,
  - Akaryakıt kaçakçılığına mani olma ,
  - Uluslararası ve ulusal kuralları hakim kılma
  - Geri kazanım suretiyle ekonomik katkı sağlama ,
  - Uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesindeki gecikmeleri önleme ,
- hedeflerini olanaksız hale getirmektedir.

Sistemin gerekli normlardan yoksun oluşu illegal uygulamaları teşvik ederek haksız ve kuralsız bir rekabet ortamı yaratmaktadır.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri (TDİ) personeline kurulan "TDİ Vakfı" İstanbul Limanında ki gemilerden sintine ve atık alma hizmetinin kendi tekelinde olduğunu ileri sürerek,atık almakta ve basit bir arıtma işleminden sonra piyasaya satmaktadır.Yapılan bu işlemlerin ilgili mevzuat hükümlerinin dışında ki uygulamalarla meydana geldiği şeklinde iddialar mevcuttur.TDİ Vakfının İstanbul Boğazı Kuruçesme deki tesislerinin arıtma lisansına sahip olup olmadığı,arıtma tesisine sahip değilse geçici depo statüsündeki bu tesislerde arıtma işlemi yapılıp yapılmadığı;atıklara ,alımdan önce ön analiz ,arıtmadan sonra nihai analiz yapılıp, yapılmadığı ve bu işlemlerden İstanbul Liman Başkanlığı ve Gümrük Müdürlüğü'nün yazışmalarla haberdar edilip ,edilmediğini ,spektelere uygun olmayan atığın nerede ve nasıl bertaraf edildiği ve bahsi geçen tesisin işletme planı mevcudiyetinin sorgulanması ,bu planla ilgili belgelerin her yıl Çevre Bakanlığına gönderilip,gönderilmediği hususlarının incelenmesi için bu araştırma önergesi hazırlanmıştır.